Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no plkst. 8 fahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 32. Sestdeen, 10. augustâ. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Peters basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudſ peenemschanas weetàm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kà: **Jehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; **Landonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allman un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee faweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kuŗus mihli luhdsu, tahdas apstellescanas laipni peenemt.

Wina Keisariska Augstiba Zesarewitschs Leelknass Tronamantneeks pahrzelojis mahjâ!

Scho pirmdeen atnahza pa telegrafu preezigà wehsts, ka Wina Keisariska Augstiba Leelknass Tronamantneeks, sweiks un wesels, isgahjuscho swehtdeen pahrzelojis Krasnoje-Selâ!

Katrs ustizams Kreewijas pawalstneeks par scho sinu no wisas sirds preezasees! Pagahjuschi daudſ mehneschu, kur miljoneem ustizamu pawalstneeku klusumâ Deewu luhguschi, lai schis garais zelojums laimigi isdotos. Zik daudſ breesmas Augstam Zelotajam naw draudejuschas un zik daudſ gruhtibas nebij japahrwar, tomèr schehligais Deews uſ katra sola Winam suhtijis sawu sargengeli lihdſ, kas Winu no katràm breesmam pasargaju, ka pat Japaneescha noseedsigà roka Winam nespehja nekahdu bihstamu kaunumu padarit.

Sawâ garâ zelojumâ Augstais Zelotajs daudſ ko redsejis un peedsihwojis un mahzijees, kas wehlakâ laikâ war nohkt par swehtibu wisai muhsu dahrgai tehwijai.

Wina Keisariska Augstiba, kà „Wald. Wehstn." sino, sahkot no 23. oktobra pehrnajâ gadâ, kurâ deenâ Winsch Gatschinu atstahja, lihdſ 4. augustam schinî gadâ, pawisam nozelojis 34,934 werstes! Te wehl naw eeskaititi masaki isbraukumi, kas pa zelojuma laiku notika. Pa Sibiriju ween, no Wladiwostokas lihdſ Uralskai, Wina Keisariska Augstiba nozeloja 9834 werstes! Wiss schis garais zelsch zaur Sibiriju tika nobraukts pa dakai ar kugi, pa dakai ratôs.

Par Wina Keisariskas Augstibas Leelknasa Tronamantneeka pahrzelojumu pee Wina Augsteem Wezakeem pa telegrafu peenahza schahdas sinas:

Peterburgâ, 5. augustâ. Wakar ap plkst. 10½ rihtâ Krasnoje-Selâ pahrzeloja Wina Keisariska Augstiba Leelknass Tronamantneeks, pabeidsis Sawu dewinus mehneschus ilgo zelojumu. 3. augustâ, ap plkst. 10 wakarâ, Winu Keisariskas Majestates lihdſ ar Winu Keisariskàm Augstibam Kseniju un Leelknasu Georgu un Michaelu aiszeloja no Krasnoje-Selo uſ Tosnu, lai apsweizinatu Augsto Pahrzelotaju. Ap plkst. 10 rihtâ, karogeem un sakumeem puschkotâ wokſalâ, eeradàs Greekijas karaleene un Leelknasi un Leelknases; tai paschâ laikâ sapulzejàs ministri, Wisaugstakà pawadneeziba un kara pulku nodalu komandeeri Krasnoje-Selas lehgerî. Sahkot no bahnuscha gar zeka malu bija kara pulki rindâ nostahditi. Ap plkst. 10 un 30 min. Keisariskais brauzeens ar Winu Keisariskàm Majestatem un Leelknasu Tronamantneeku eebrauza bahnusî. Keisariska Augstiba, no wagona iskahpis, gahja zaur rindam, kas bija sapulzejuschees, lai Winu apsweizinatu, un ar wineem preezigi apsweizinajàs. No bahnuscha Winu Majestates lihdſ ar Winu Augsteem Behrneem wispirms uſ ihsu brihdi aisbrauza uſ pili un no tureenes uſ basnizu, lai Deewam tam Kungam pateiktu par Tronamantneeka laimigo pahrzelojumu. Brokastu baudot leelajâ pilî, pee kura peedalijàs Wisaugstakà familija, ministri, pawadneezibas lozekli un kara pulku nodalu komandeeri, Wina Keisariska Augstiba Leelknass Wladimirs ussauza weselibas Zesarewitscham, bet Wina Keisariska Majestate ussauza weselibas kara pulkeem Krasnoje-Selâ.

Maskawâ, 4. aug. Uſ Wina Keisariskas Augstibas Leelknasa Tronamantneeka sanemschanu bahnusî bija sapulzejuschees wisi augstakee kara- un ziwil preekschneeki, daschadu eestahschu weetneeki un konsuli. Brauzeens bahnusî atbrauza ap plkst. 1½ pehzpusd. Gubernas muischneeku marschals, pasneegdams Nikolaja Brihnumdaritaja swehtbildi, teiza: Kreewu muischneezibas mihlestiba un padewiba uſ Waldneeku Namu ir neaprobeschota, kadêl ari preeki ir neissakami leeli, ar ko Maskawas muischneeziba apsweizina Juhsu Keisarisko Augstibu, laimigi pahrnahkot no garà un tahlà zelojuma. Lai Juhsu Keisariska Augstiba schehligi atkantu, ka mehs, Maskawas muischneezibas weetneeki, issakam sawas juhtas, kas muhs aplaimo, un turklàt luhdsam, lai mums parahditu to laimi, schehligi peenemdami no mums swehtà Nikolaja Brihnumdaritaja bildi. Pilsehtas galwa, pasneegdams sahl un maisi, teiza: Pehdigi muhsu karstakais wehlejumees peepildijees, ka waram Tewi, Tronamantneeku Zesarewitschu, no waiga waigâ redset Kreewijas sirdî, pirmajâ galwas pilsehtâ Maskawâ. Ja, lai muhsu Kungs un Deews Tewi pasarga ari turpmak wisôs Tawôs zeôs par preeku Taweem Augsteem Wezakeem un par laimi wisai neismehrojamai Kreewijai! Wina Kaisariska Augstiba Leelknass Tronamantneeks peeluhdsa Deewu Iwerija kapelê, Kremla basnizâs, pehz kam Winsch aisbrauza uſ deewkalpojumu Troizki-Sergijewa klosteri. Wakarâ Wina Keisariska Augstiba aisbrauza uſ Peterburgu. Laudis apsweiza Wina Keisarisku Augstibu leelàm gawilem.

Juhsu schehligà Waldneeka Nama preeki ir katra ustizama pawalstneeka preeki, tà tad ari mehs lihdſ ar wisu plascho Kreewiju, aisgrahbti aiſ preeka par muhsu mihlota Tronamantneeka laimigo pahrzelojumu, sirsnigi luhdsamees: „Lai schehligais Deews wehl ilgi ustur muhsu Wisschehligo Semestehwu un Semesmahti, Wina Keisarisku Augstibu Leelknasu Tronamantneeku un wisu Keisarisko Namu!"

Par rudsu isweschanas aisleegumu.

„Waldibas Wehstnesi" nodrukata schahda Wisaugstakà pawehle Waldoscham Senatam no 28. julija 1891. g.

„No sinam, ko Mums pasneedsa finantschu un eekschleetu ministerijas, Mehs Sew par noskumschanu redsejam, ka scha gada rudsu rascha daudſàs gubernàs ir neisdewiga, ka tiklab graudi, kà ari salmi wahji auguschi.

Zaur to, kà ari agrako gadu sakrahjumus istukschojot, zenas par rudseeku kà ari lopu baribas lihdſekleem pazehluschàs ahtri un turklàt loti neweenadi, kà nu kurâ apgabalâ.

Lai pehz eespehjas nahktu paligâ eedsihwotajeem, kuru apgabali no neauglibas peemekleti, pehz Muhsu pawehles ir jau un wehl tiks isleetoti derigi lihdſekli daschadôs reforôs.

Eewehrojot to, ka ja rudsus un rudsu miltus, kas ir tautas galwenee usturas lihdſekli, tapat ari klijas, kas wajadsigas, lai pabalstitu lopu baribu, netrauzeti iswedis uſ ahrsemem, tad bes schaubischanàs zenas par scheem raschojumeem wehl wairak zelsees, Mehs esam par labu atsinuschi:

1) Sahkot no 15. augusta 1891. g., Mehs aisleedsam iswest pahr robescham rudsus, rudsu miltus un wisadas atschkiras iſ Baltijas, Melnàs un Asowas juhras ostam, kà ari pahr reetuma saussemes robescham.

2) Aisleegums nahk spehkâ par tahm labibas sugàm, kas 1. punktê minetas un preeksch kuràm lihdſ 15. augustam 1891. g. naw isdoti dokumenti no muitas waldes, ka schahdu labibu brihw iswest uſ ahrsemem.

3) Neraugotees uſ to, ka finantschu ministrs jau islaidis nolikumus, pehz kureem par labibas suhtijumeem uſ teem apgabaleem, kas zeesch truhkumu, maksa par weschanu pa dselszeteem eewehrojami paseminata, teek atstàts eekschleetu ministra rihzibâ, winam padotôs reforôs isleetat lihdſeklus, ka lai labibas pahrdoschana tiktu atweeglinata no teem apgabaleem, kur labibas wairak audsis, nekà wajadsigs, uſ tahm gubernam, kur labibas truhkums, kà ari atkaut, ka administrazijas un semstu eestahdes war uspirkt labibu no muischu ihpaschneekeem preeksch sehklas un kauschu ustureschanas.

4) Finantschu ministrim galigi jaisschkir wisi jautajumi, par kureem finantschu ministrijâ waretu zeltees schaubischanàs, scho Muhsu pawehli ispildot, un

5) Walsts domenu, finantschu un eekschleetu ministru sinaschanâ nodots, tiklidſ apstakli to atlauj, eesneegt sewischku preekschlikumu, lai atkal atkautu iswest pahr robescham rudsus, rudsu miltus un daschadas klijas.

Waldoschais Senats nekawesees, kertees pee lihdſekleem, lai scho Muhsu pawehli ispilditu.

Originals ir no Wina Keisara Majestates Pascha rokas parakstits:

„Aleksanders."

Peterhofâ, 28. julijâ 1891. g.

Kreewu awise „Now. Wr." uſ scho aisleegumu peesihme, ka zaur to buhschot eespehjams, sekmigi apkarot, ka labibas tirgotaji pelnas noluhkâ labibu nesadahrdsina, kà ari kaudis drihſ apmeerinaschotees, redsedami, ka walsti atrodoschees rudsu krahjumi paleek pilnigi paschu usturai.

Drusku par ogu kruhmeem.

(Pehz pascha ismehginajumeem.)

Muhsu semkopibas stahwoklim tagad atrodotees deesgan behdigôs apstahklos, muhsu semkopju saimneekeem der un ir wajadsigs, wisadus blakus lihdſekus isleetot, lai sawus eenehmumus pawairotu. Pee schahdeem blakus lihdſekleem ari peeskaitami ogu kruhmi, kadêl sche ihsumâ par teem kahdu wahrdu gribu minet.

Ir jau wispahri pasihstama leeta, ka ogu kruhmus mehdſ pawairot no ataugam un leelaku kruhmu isdalischanas, ko war isdarit tiklab rudenî, kà ari pawasarî; tad ari war pawairot stikenes (ehrkschku ogas) un jahn-ogas, sustrenes (upenes) schahdejadi:

Pawasarâ, agri, jaunus, pagahjuschâ gada augumus nogreesch un tos tad lihdſ puspehdu garus

Daschadi raksti.

Trihs deenas Terbatâ.

Scha gada maja mehnescha sahkumâ man sawâs darischanâs wajadseja garaku zelu usnemt, par ko te kahdu wahrdu teikschu. No Dinaburgas isbrauzot, zelsch mani wadija lihdſ Lugas pilsehtai un wehl tahlaku uſ Peterburgas pusi, lihdſ Prebreschinski stazijai. Te no dselszeła stazijas pa labo roku, gar upes malu, ir kahdas 3 werstes garsch mescha gabals, kas ar daudſ skaistàm mahjam jeb datscham ir peebuhwets Peterburgas kungeem, kas sche pa wasaru karstâ laikâ atbrauz sakumôs, kahdus mehneschus no deenesta darischanam atpuhstees. Schajâs mescha mahjâs es wiswairak atradu generalu familijas un zitus tschinowneekus, kas te pa „datscham" wasaras laikâ weesojas. Agrakajôs gadôs tas tà naw bijis, bet nu pehdejôs gadôs pee Peterburdsneekeem schi „datschniku" mode ir loti leelâ mehrâ wairojusês un gandriſ no Gatschinas stazijas sahkot lihdſ Pleskawas pilsehtai, pee katras dselszeła stazijas isplatijusês. Katru deenu ihpaschs „datschniku" dselszeła brauzeens nahk no Peterburgas lihdſ Pleskawai un atkal atpakaļ. Ari zitas pasascheeru personas war ar scho wilzeenu uſ preekschu dotees.

Maja mehnescha sahkumâ ap Lugu un Prebreschinsku bij loti wehss laiks, tà ka no rihteem gruhti nahzàs no mahjas bes zimdeem un kaschoka ahrâ eet. Pehdigi ar twaikoniti no stazijas pa upi nobrauzu uſ „Printschlejinu", kahdas 12 werstes attahlu no dselszeła, kur ari pulka Peterburgas weesus atradu preekschâ. Wiss tas apgabals, abejâs upes pusês, ir ar jauku lapu meschu apklàts, kur Peterburdsneeki labpràt wasaras laiku mehdſ pawadit. Luga naw nekahda leela pilsehtina, tikai dselszeła stazija sche ir leela un ehrti eerihkota.

Junija mehnesî Pleskawâ buhdamam, man eekahrojàs Peipus esaru redset un ari Terbatu apskatit, kur wehl sawâ muhschâ nebiju bijis un kad toreis tur bij Igaunu dseedaschanas swehtki no 15. lihdſ 17. junijam, tad ari es, ar ziteem zelotajeem biteti nopirzis, usgahju uſ twaikona „Aleksandera", kur 14. junijâ pehz 2 stundam jau aissneedsam Peipus leelo esaru.

No eesahkuma schim esaram ir loti daudſ sahlainu un smiltainu salu, kur daudſ un daschadas swejneeku mahjas atrodas. Uſ zitàm salam azis eerauga leelus namus ar basnizam, krogeem, bodem un kauschu mahjam, kas, kà man stahstija, no siwju swejas ween pahrteekot un sawu maisi pelnot. Sinams, ka laudim tur maise un zits usturs lihdſ ar malku ir tik weenigi no pilsehtam un sausas semes waj nu wasarâ ar laiwam jeb seemâ ar sirgu wesumeem japeewed un jaeegahdà; zitadi wini tur tatschu newar dsihwot.

Lai nu gan Peipus esars ir loti leels, kà man kuga kapteins stahstija: 170 werstes garumâ, 65 lihdſ 75 werstes platumâ, tad tomèr wasarâ, kad wilnu uſ esara naw, tad swejneeki wisi ir kahjâs, kur katrs uſ sweju iseet. Kad nu tapat wasarâ kà ari wiswairak seemâ schee kautini ar siwju swejoschanu nodarbojas, tad ari naw nekàds brihnums, ja siwis ir jau pa leel kai dakai isswejotas un nu swejneeki sahk suhdsetees, ka maſ ween siwju warot tur dabut!

Peipus esars pehz usskata ir peelidsinajams wairak juhrai nekà esaram, tadêl ka otras malas winam newar wis saredset. Wiss uhdens zelsch no Pleskawas lihdſ Terbatai ar twaikoni brauzot aisnem 9 stundas laika. Schai laikâ paeet 3 stundas pa Mehtras upi, 45 werstes, ko braukt, lihdſ kamèr Terbatu aissneedſ.

Kad twaikonis no Peipus eegahja Mehtras upê, tad manas azis palika preezigakas nekà uſ leelâ esara, jo tur jau ir redsama sahle ar kruhmeem un tahlak jauki upes lihtschi ar lauschu mahjam un muischam, kas Mehtras upei dod patihkamu isskatu. Pate upe naw wis wisai plata, bet turpreti deesgan dsila, kur tapat twaikoni, kà ari leelas laiwas bes miteschanàs lido no Peipus uſ Terbatu un atkal atpakaļ.

14. junijâ pulksten 5 pehz pusdeenas, pa Mehtras upi brauzot, jau wareja tahlumâ eeraudsit Terbatas pilsehtas Marijas un Jahna basnizas tornus un wehlak paschu pilsehtu, kas ir buhweta gar abeem upes krasteem. Kad muhsu twaikonis pee leelâ muhra tilta pret tirgus weetu bij pulksten 5½ apstahjees, tad mehs diwi zelineeki, panehmuschi suhrmani, aisbrauzam pahr tiltu uſ Jamaka eelu, kur pee Neimana kunga weesnizâ apmetamees. Terbatâ gadu simteneem pastàw Kreewijas pirmà uniwersitate jeb augstskola, no kureenes muhsu mahzitaji un wisadi ahrsti nahk.

Gandriſ wisas Terbatas pilsehtas mahjas ir apnemtas no lapu kokeem ween. No wisa ta redsams un noprotams, ka Terbatâ wisi eedsihwotaji mihlo meerigu dsihwi un nekahdu trokšni, kà tas ir zitâs pilsehtâs. Ihsi sakot, Terbata nekahda leela pilsehta nebuhdama, peeskaitama weenkahrschai semju pilsehtai. Pehz leeluma wina lihdſinajama gandriſ Widsemes Zehsim. Pilsehtas mahjas ir wiswairak no muhra, nekà no koka, daktinu jumteem un balteem skursteneem. Eelas ir wisas brugetas, tomèr netik lihdſeni un glihti, kà Rigâ.

Otrâ rihtâ, kas bij sestdeena, 15. junijâ, pahr leelo tiltu eedams, papreeksch gahju gar rahtusi uſ Domas kalnu, kur osolu, leepu un ķkawu koku pawehni staigadams, ihsti atpuhtos. Tad apmekleju augstskolu, ko tikai no ahrpuses ween apskatiju, jo wina bij slehgta. Uſ Domas kalna, lihdſenâ weetâ, ir ne wisai leela weesniza, kur dsehreenus pahrdod, tad tahlak ir maſs pawiljons preeksch musikanteem, kas tur noliktôs brihschôs spehle. Te ir ta weeta, kur pilsehtneeki un studenti eet pastaigatees; tepat ari pazelas wezàs Katoku basnizas muhri, kur weenâ galâ, aiſ dselsu durwim, atrodas Terbatas biblioteka. Wiss Domas apgabals ir isrotats zeleem preesch pastaigaschanàs, kur wisur atrodas sati nokrahsoti soli sehdeschanai. Aiſ Domes ir dsila eeleja, kur atkal pa abàm pusem ir kalni ar meschu apauguschi. Wisas weetas te teek loti tihri iskoptas, kur neweena koka saru neredsesi nokrituschu uſ zeła waj sahlê gukam. Tahlak tur meschâ pazelas skaistas koka mahjas, kas wisas no koku saru lapam apsegtas.

Kad scho apgabalu biju zauri gahjis krusteem schkehrsam, tad gahju uſ Marijas basnizu deewkalposchanâ, kur leela draudse bij sanahkuse, jo, kà bij awisês issludinats, te tika Igaunu „dseesmu swehtki" ar deewkalpojumu atklahti. Lai nu gan Igaunu walodu neprotu, tomèr tur gahju Deewu luhgt, kur klausijos kora jauko dseedaschanu.

Pehz deewkalposchanas dewos leelâ kauschu barâ uſ rahtusi, kur ap pulksten 1 pehz pusdeenas sagaidija dseedatajus nahkam. Te nu bij leela kauschu druhsma sakrahjusês, kas ar waru uſ preekschu speedàs. Wisi namu logi un balkoni bij kauschu pilni, kad dseedataji sahka uſ rahtuscha laukumu nahkt. Papreekschu nahza musikanti, sawus instrumentus nesdami, tad prahws dseedataju bars, kas wisi bij wezu laiku Igaunu balôs swahrkôs gehrbuschees, ar josiu apsehjuschees. Pehz scheem, kad no Jamaka eelas dseedataju gahjeji ar karogeem uſ muhra tilta parahdijàs, musikanti eesahka musiku spehlet, kur nu labs brihdis pagahja, lihdſ kamèr dseedataji beidsa nahkt.

Kad tas bij notizis, tad musikanti palika meerâ un dseedataju wadons Igaunu waloda runu tureja,

saſtahda labâ ſemê, 4—5 zolli atſtahtu weenu no otra, tik dſiti, ka tik atleek wirs ſemes augſchejee diwi pumpuriſchi. Sauſâ laikâ tee arween jauſtura wajadſigâ mitrumâ. Otrâ gadâ tos gan warès pahrſtahdit uſ weetu, maſakas war iſſtahdit retaki, zaur ko tee atkal jo drihſ iſaugs preekſch tahkakas ſtahdiſchanas.

Bet wehl labak, kà zaur iſmehginajumeem iſrahdijees, ogu kruhmus war pawairot no ſehklam, kuras, no ogam ſawahktas, rudenî teek eeſehtas dobê un ar drukku lapam waj ſmalkeem mehſleem noſegtas. Pawaſarâ, kad ſeme atlaiduſès, tee janowàk. Waſarâ weenigs darbs pee jauneem ſtahdineem ir tas, tos no neſahlem tihrus uſturet; rudenî tos war apklàt ar eglu jeb kadiku ſareem. Otrâ pawaſarâ tee ir pahrſtahdami uſ atſtatuma no 10—12 zolli zits no zita; treſchâ gadâ tee jau buhs ſaſneeguſchi peenahzigu leelumu, lai tos waretu ſtahdit nodomatâ weetâ. Domaju, ka ſchahdejadi katram buhs eeſpehjams, eeaudſet labakàs ſugas ogu kruhmu ſawâ dahrſinâ; ſehklas war dabut pirkt pee wiſeem tirdſneezibas dahrſneekeem par deeſgan lehtàm zenam, bet dihgſchanas ſpehju gan katrreiſ newar galwot, tadêl ir eewehlams, labak paſcham par kahdàm kapeikam ogas no labakàm ſugam pilſehtâ nopirkt un tahs ſehklas eenahzinat, noleekot uſ loga jeb zitur kur ſaulê, kamèr tahs rokâ nemot ſchkihſt un tad ſehklas uhdenî no gałas nomaſgat un ſauſumâ iſſchahwet, un tad lihdſ ſehjamam laikam uſglabat.

Ogu kruhmus ſtahdot ari jaeewehro: winu daba, t. i. kahda ſeme wineem jo derigaka, tapat ari apkopſchanu.

Stikenem ir patihkama irdena, augliga ſeme ar ſauſu apakſchgrunti. Labakais ſtahdiſchanas laiks ir rudenî, bet ja ſtahdiſchana tikai pawaſarâ iſdarama, tad ir derigaki, ſtahdus jau rudenî iſrakt, jo wineem rodas loti agri pumpuri un tadêl ſtahdiſchana iſdarama pehz eeſpehjas agri, lai kruhmus uſturetu peenahzigâ kahrtibâ, t. i. lai tee neſaaugtu par daudſ beeſi, tad tee ir diwreiſ gadâ apgraiſami: pawaſarâ un waſarâ. Pawaſarâ ir iſgraiſami wiſi beeſakee un wezakee ſarini; apkahrtejos ſarus war uſ kahdu ¼ daļu paihſinat. Pee maſ augłu neſoſcheem kruhmeem jeb pee tahdeem, kas neſſloti ſmalkus augłus, apgraiſot war panàkt arween wairak un labakus augłus. Schi pirmà greeſchana ir iſdarama marta mehneſî; waſarâ, junija mehneſî, atkal jaiſgreeſch wiſi ſmalkee un augłus neneſoſchee ſarini.

Stikenes grib, ka tahs mehſlo katru gadu reiſ, wiſlabak pawaſarâ uhdenî atſchkaiditu wirzu. Schahdi mehſlojot ari łapu-tahrpi maſak eerodas, bet rudenî wajadſigs ſemi ap kruhmeem labi padſiłi uſrakt, lai tahrpu perekli teek iſnihzinati.

Jahn-ogas un ſuſtrenes gan pazeeſch wairak mitruma nekà ſtikenes, it ihpaſchi ſuſtrenes, tadêl tahs ari war ſtahdit miklakàs weetâs; wiſlabak tahm patik mahlaina ſmilts. Uſ winu apgraiſiſchanu tahda wehriba naw jaleek, kà pee ſtikenem, tadêl, ka winam aug maſak jauni ataugi. Ja winas iſdod maſ un wahſus augłus, tad ſaru gali apgreeſchami uſ 1—1½ zolli; wezus kruhmus war it ſtipri apgreeſt, zaur ko teem jaunas ataugas rodas, kuras atkal nes wairak augłus.

Awenes par wiſeem ziteem ogu kruhmineem ir lehtaki apkopjamas un tadêl tahs ari redſ gandriſ ik katrâ dahrſâ beſ wiſas kopſchanas augam, gluſchi kà aiſmirſtas; tikai pret rudeni, julija beigâs, tahs teek wiſlabak eewehrotas, it ihpaſchi no ſehneem un meitenem. Buhtu gan eewehlams, ari tahs peenahzigi apkopt, rudenî aprakt un no neſahlem tihrit, kaut kahdus gruſchus no ſehtam un malkas platſcheem uſbèrt, un, ja eeſpehjams, ſalam uſnahkot, nolozit un pahrmihſchus kruhmu ar kruhmu ſaſeet, zaur ko winu ſtihgu gali no noſalſchanas teek paſargati; it ihpaſchi tas jaeewehro pee pahrſtahditeem kruhmeem. Pehz ogu nolaſiſchanas augłu neſejas ſtihgas apgreeſchamas un ari no jaunajàm atſtahjamas tikai 5—6, jo wairak atſtahtas, tahs dos maſak un ſihkakus augłus. Nahkoſchâ gadâ, no pilſehtam atſtatu dſihwodameem naw eewehlams, ogas pahrdoſchanai weſt, jo tahs uſ zeła war drihſ maitatees zaur kratiſchanu, kurpretim ſtikenes, jan-ogas un ſuſtrenes war weſt peezdeſmit un wairak werſtes, pee kam tahm ne maſakà waina zaur to nezełas. Aukuperons.

No eekſchſemes.

a) Waldibas leetas.

Widſemes ſchandarmerijas preekſchneeks generalmajors Schramm kgs, kà „D. Z." ſino, drihſumâ aiſeeſchot uſ Maſkawu par tureenes ſchandarmerijas preekſchneeku.

Par papildu meerteeſneſi Widſemes gubernâ eezelts Peterburgas teeſu palatas ſekretara paligs tit. rahts Jakowlews.

Wirzawas meſchkunga paligs kol. regiſtrators Deſewe eezelts par reſerwes meſchkungu.

Talſu un Bauſkas zeetumi ſlehgti. Winu dariſchanu aktes un naudas kapitali nododami Kurſemes gubernas zeetumu komitejai.

Zełu miniſtrijas uſdewumâ ſchogad pahrmekleti uhdens zełi, ſtarp teem ari Daugawa.

Pehz jaunà medizinas likuma uſ dſelſzełeem katrâ paſaſcheeru brauzeenâ wajaga atraſtees feldſcheram, kà ari nodałai, kurâ peepeſchi ſaſlimuſchos eeweetot un wineem ſneegt pirmo palidſibu.

Par wiſàm labdaribas ceſtahdem walſti, kà „Pet. W." ſino, ſtatiſtiſkàm komitejam uſdots eewàkt ſkaidras ſinas.

Schkiperu un ſtuhrmanu ekſameni, kà „K. G. A." ſinots, ſahkot no 1893. g. pawaſara, notikſchot Kreewu walodâ.

Lokomotiwu wadoneem un konduktoreem uſ krona dſelſzełeem, kà „Sud. Gaſ." ſino, nodomats dibinat ſewiſchku penſijas kaſi. Nodomats, lokomotiwes wadonim, kad tas ſaſneedſis 50. un konduktoram, kad tas ſaſneedſis 55. dſihwes gadu, iſmakſat penſiju winu algas augſtumâ. Par 10 gadu ilgu kalpojumu penſija nolikta uſ weenu zeturto daļu no winu algas, par 15 gadeem — puſe, par 20 gadeem — diwi treſchdaļas un par wairak nekà 20 gadeem — trihs zeturtdaļas no algas.

Lai mehris un Aſijas kolera ſehrga netaptu eeweſti pahr robeſcham Kreewijâ, Wiſaugſtaki apſtiprinats eekſchleetu miniſtra preekſchlikums, pehz kura finantſchu miniſtrim, weenojotees ar eekſchleetu miniſtri, dotas teeſibas, atwehlet weetejam Aiſkaukaſijas apgabalu pahrwaldneekam iſleetot naudas ſumas iſ ſcho apgabalu ſemſtu nodokłu atlikumeem jeb reſerwu ſumam preekſch nepeezeeſchameem iſdewumeem, lai aiſſargatu, ka minetàs ſehrgas netaptu eeweſtas pahr walſts robeſcham, kà ari lai ſehrgu apſpeeſtu ſlimibas weetâs; tomèr wairak par 50 tuhkſtoſchu rbł. nedrikſt iſdot.

b) Original-ſinojumi.

No Zarnikawas. Kahdas pahra nedełas atpakał juhrmałas ſilajâ, ſchejeenes L. krogâ tuwumâ, kłuwa deenas laikâ apſagts Rembergu muiſchas alus wedejs E. Minetais E. brauzot panahzis kahdu ſweſchu zełagahſeju, kurſch luhdſis, paweſt winu kahdu gabalinu, ko ari brauzejs labpràt paklauſijis. Brauzot E. dihwainâ kahrtâ eeſnaudees. Pamoſtotees, ſweſchneeks bijis paſudis un lihdſ ar to ari alus wedeja ahdas ſomina ar 24 rbł., ko par alu eenehmis. Jauna pamahziba zeła brauzejeem, nepaweſt ſweſchus zełneekus, kas wiſai beeſchi ir „wilki aitu ahdâs". Vaironis.

No Gaujenes. Papildinot „Mahjas Weeſa" 31. numurâ nodrukato ſinojumu, waru ſekoſcho peeſihmet: Telefona linija no Gaujenes papreekſchu ees uſ Swahrtawu un no tureenes tad ees uſ Aumeiſteri, Grundſali, Saka muiſchu un Lobergu. Beſ tam ſara linija netiks wis no Gaujenes, bet no Bormaneem uſ meſcha kunga mahju taiſita, kura tà ap 15 werſtes ir attahlu. Zigismunds.

No Tihnuſcheem. Leetainais laiks, kas zauru deenu ſlazina ſemi, padara ſemkopjam ruhpigu waigu. Daſcham labakais ſeens ſtahw neſawakts, zitam wehl nenopłauts. — Muhſu rijas jau ſahk kuhpet, atneſdamas jaunu darbu un ari jaunu maiſi, uſ ko daudſi jau gaidit gaidija, jo dahrgàs miltu zenas neweenam labpràt netihkas ſamakſat, tà ka jau rudſiſchi ſahk no mums paſcheem ritet uſ Rigu, kur zer eegùt kahdu kapeizinu, kas lihdſ ar gruhtu laiku baſchàm ir deeſgan deriga. — Lihdſ ar paſtahwigu leetu Maſà Jugla ari ſahk pazeltees pahr kraſteem, kuras darbibu it ihpaſchi wehl weizina fabriku dambji, tà ka daſchâ weetâ zełſch teek appluhdinats, lai gan, uhdeni nolaiſchot, to waretu it weegli noſuſinat, zaur ko fabrikai tomèr nekahdi ſaudejumi nezełtos, bet tas neteek darits! — Par muhſu fabrikam wehl jaſuhdſas par to, ka uhdeni uſturot, ari labakàs pławas gar upmaleem teek bojatas, gan ar ſmiltim peedſihtas, gan kraſti iſſkaloti, weenigi tik kahrklus nodehſtijot ir eeſpehjams, pławas druſku atſargat no tahłakas poſtiſchanas. Fabrika wehl ari ſawus netihrumus laiſch upê, zaur ko uhdens top pawiſam reebigs un, uſ weetas noturets, war pat ſahkt ſmirdet. Lai gan jau daſchas ſuhdſibas par to zełtas, bet wehl nekas naw iſnahzis. — Muhſu fabriku ſtrahdneeki ſtrahdà 12 ſtundas pa deenu, t. i. no płkſt. 6 rihtâ lihdſ płkſt. 6 wakarâ un ari pa nakti 12 ſtundas un pełna 50—60 kap. C.

No Budenbrokas. Kahdai ſeewinai gows palika wahja. Tuhlin jaeet pee „traipitajeem", lai aptraipa ſahli. Tà ka man bij iſdewiba, tuwaki apluhkot ſcho traipijumu, tad atradu, ka ſahls ſamaiſits ar ſodrejeem, tas wiſas tahs ſahles. Wiſeem traipitajeem par ſpihti, gows pahru deenu wehlak ſaka ihpaſchneezei ardeewas. — Preekſch kahda laika muhs apzeemoja kahds Schihdinſch ar ſawu familiju, ſeewu un diwi behrneem. Schihdinam pluhda waimanas uſ waimanam, ka eſot apdedſis. Sinams, lehttizigee łautini waimanas apkłuſinaja leelâ mehrâ dahwanam. Kad winam praſiju, kas ſchis par nabagu un kas ſchim atkahwis ubagot un kur ſchis ſirgu dabujis, tad Schihdels, man uſ to neko neatbildejis, tuhlin aiſbrauza. — Schkelſchanàs un bahrſchanàs ſche daſchâs mahjâs pilnôs ſeedôs. Dſirdejuſchi, ka par neeka wahrdu warot leelas prahwas weſt, pat behrni ar wezakeem ſahk prahwotees! — Julija mehneſî ſagłi eelauſuſchees K. ſaimneeka klehti, bet ſaimneekam no lauka mahjâ brauzot, laiduſchees łapâs. Ak, kaut jel łaudis wairak łaſitu łaikrakſtus, tad wiſas nebuhſchanas drihſak beigtos, jo łaiks ir ſen nahzis, kur no gara meega buhs moſtees! Kahds muhſu ta tas dehls ſaka:

Łai jo weikłi ſpriguliti
Pee darbina zilajam,
Selta graudeem apzirkniti
Pildam lihdſ pat malinam!

Gajzemneeks.

No Jumurdas. Ne zik ilgi atpakał, nodega ſchejeenes Lempenu mahjas lihdſ pat pamateem, ka tikai ir atlikuſês weena puiſchu klehts. Uguns zehlees zaur neuſmanigu kurinaſchanu kehki. Par daudſ gruhti ir tagad ſlapjàs, leetainàs naktis pawadit beſ peeteekoſcha pajumta. Zaur leeku nebehdigu apeeſchanos ar uguni gan daudſ mahjas ir krituſchas ſchim ſauſam elementam par baribu; bet wehl aiſween tapat noteekas, un tad ſuhrojas, ka bahrgais liktens peemekłejis, Deews ſodijis u. t. t. Buhtu aiſween ſchis teikums jaatgahdà: „Glahbees un ſargajees pats, tad ari tewi Deews glahbs un ſargàs." — Pehdejâs julija mehneſcha deenâs laiks ir par daudſ leetains, nepaeet neweena deena, kur neliſt leetus, zaur ko pehdejo ſeenu ſabojà un nełauj winu ſawàkt. — Seemas ſehja puſlidſ, waſaraja pawidam. Mrgs.

Tukuma-Slokas leelzełſch brauzeju ſinâ, ihpaſchi waſarâs un rudenôs, ir deeſgan eewehrojams, jo pa ſcho leelzełu Kurſemneeki pat iſ attahleem apgabaleem wed ſawus waſaras raſchojumus uſ Dubulteem un uſ Rigu, tapat ari Rigas apkahrines apdſihwotaji brauz uſ Tukuma tirgeem. Schis zełſch peeder pee pirmàs klaſes zełeem un no Tukuma lihdſ Smardes krogam un wehl druſku tahłak teek ari kà tahds apkopts, t. i. gar abàm puſem labi iſgrahwjots un nograntets. Bet ſahkot no Smardes krogus lihdſ Slokai (tà ſauktà „gauſà juhdſe"), leekas, it ka ſchis, daſchu juhdſi garais zeła gabals buhtu gluſchi aiſmirſts. Zełſch iſpletees lihdſ tſchetri un wairak aſim plats, grahwji naw tihriti waj deſmit gadus atpakał, lai gan nolejas weeta. Un apkłahſchana! Janopuhſchas, kam liktens lehmis dotees ſchinî zełâ. Łai łaſitajs paklauſas un ſpreeſch. Kruſtam un ſchkehrſam pa wiſu zełu iſmehtatas rungas, ſehtas wabu reſnumâ un pat wehl reſnakas, pa widu ſameſti weſeli leeli paegłu kruhmi un kuplas eglu galotnes ar wiſeem ſchubureem, ſareem un tſcheekureem, kas kà beedekłi pahrdroſchajam wirſû brauzejam draudê ſadurſtit nopuhleto ſirdſinu. No kaut zik ahtras braukſchanas te newar buht ne runa: tikai turees pee ratu małas, lai kahds redſams jeb neredſams ſtumburis tewi neiſſweeſch pa pakału, jeb pa ſahneem ahrâ, jeb pret ratu preekſchu nenotreez degunu. Brauzeji daudſreiſ ſałauſch ratus, ſamaità ſirgus un ari pat ſawu weſelibu. Zereſim, ka uſ preekſchu ſchihs nebuhſchanas beigſees. C.

No Kabiles. Atteezotees uſ rakſtu „Mahjas Weeſa" 29. numurâ no Kabiles, waru ſekoſcho ſinot: Grunts ſaimneeku mahju te ir 89, maſas muiſcheles

---

„dſeeſmu ſwehtkus" par atkłahteem iſteikdams, pee ka iſſauza augſtam Kungam un Keiſaram un wiſam Wina Namam laimi un ilgu muhſchu, uſ ko wiſi klahtbuhdamee ar trihsreiſ „urrah" atbildeja. Pehz tam, lihdſ ar muſiku, wiſi weenâ balſî nodſeedaja Kreewu tautas himnu „Deews, ſargi Keiſaru".

Nu muſikai ſpehlejot, dſeedataji pahr koka tiltu eedami, dewàs uſ Jamaka eelu atpakał, kur kahdâ dahrſâ bij dſeedaſchanas ehka eerihkota.

15. junijâ, kas bij ſeſtdeenâ, dſeedaja garigas dſeeſmas, 16. junijâ pehz pusdeenas laizigas dſeeſmas un pirmdeen, 17. junijâ bij dſeeſmu karſch jeb dſeeſmu zihna. Laiks bij wiſas 3 deenas loti jauks un rahms, tadêl winu „dſeeſmu ſwehtki" iſdewàs deeſgan ſpoſchi un teizami. Ar labu ſinamu ſirdi waru pilnigi leezinat un uſteikt, ka Igaunu tauta ir ihſti dſeeſmu mihłotaja, ko ſkaidri peerahdija neween wihreeſchu, bet ari jaukto koru ſkaidràs un tihràs balſis, jo dſeeſmu harmonija bij apała un glihta, kas klauſitajus waren aiſgrahba, tà ka daſchu dſeeſmu applaudeſchana nemaſ negribeja beigtees.

Awiſês gan bij iſſludinats, ka dſeedataji buhſchot pahri par 3000, bet atnahkuſchu tik wareja buht lihdſ 2000. Wiſâ dſeedaſchanas laikâ tapat dſeedataji, kà ari klauſitaji godigi iſturejàs, tas paleek Igaunu tautas gods! Terbatâ buhdams, es tik dſirdeju Wahzu un Igaunu walodu runajam.

Swehtdeenas rihtâ, 16. junijâ, tà ap płkſt. 6, muhs wiſus guletajus no ſalda meega modinaja lehna, bet mihliga muſikas ſkaņa, kas nahza no Neimana ķga weeſnzas dahrſa puſes, jo te dahrſa łapenê muſikanti puhta papreekſch to meldiju: „Kas Deewam debeſîs leek waldit" un tad otru meldiju, druſku ſtipraki: „Kà ſpoſchi ſpihd mans Jeſulinſch".

Ap pulkſten 9 gahju uſ Sw. Jahna baſnizu Wahzu deewwahrdôs, jo uniwerſitates baſniza bij ſlehgta lihdſ auguſta mehneſcham. Pehz deewkalpoſchanas tuhdał gahju uſ uniwerſitati, ko atradu wakâ un nu tur wiſu apſkatot man pagahja pahra ſtundu laika. Terbatas uniwerſitate ir zehls, leels, balts muhra nams, melnu ehrgli uſ durwim. Pate augſtſkola ir buhweta Domes kalna paleją, uſ upes puſi, netahłu no rahtuſcha. Augſtſkola ir ar 2 ſpahrneem buhweta, iſſkatas trihskantaina ar uniwerſitates baſnizu pagalmâ. Kad pa leelàm durwim gahju eekſchâ, tad tiku pa trepem weſts otrâ tahſchâ, muſejâ, kur atrodas wiſi paſaules ſwehri, no katras ſugas pa weenam. No ſchejeenes otrâ kambarî ir atkal wiſadi paſaules putni redſami ar peelipinatu ſihmi, kà to noſauz. Wiſus war apſkatit ſkaidri aiſ glaſchu logeem leelôs ſkapjôs rindâs iſliktus. Strauſs un ziti leelee putni, kam ſkapi naw telpas, ir redſami iſtabâ ſawâ pilnigâ augumâ. No ſchejeenes ee-eet leelâ gaiſchâ ſtudentu ſahlê, kur tee ſapulzejas, profeſoru preekſchlaſijumus klauſitees. Sehdeſchanai te weenigi krehſli ween. Sahli puſchko 4 Keiſaru bildes ſeltitôs rahmjôs, pilnigâ wihra augumâ. Sahlê tik ir redſams profeſora kateders ar krehſlu un 2 klaweeres. Sahles augſchâ atrodas luktas.

Augſtſkolai nodału gan maſums nebùs, jo regiſters ſkaidri rahda, ka ſchobrid Terbatâ atrodas 1741 ſtudents. No ſcha ſkaitła 244 ſtudè teologiju, 207 teeſu ſinibas, bet 817 medizinu, tee ziti ſtudè ſcho un to, kas wiſi apakſch ſkaitła 78 ſtahw.

Uniwerſitatei pa labo roku tai ſpahrnâ ir medizinas nodała, kur mehs ilgu laiku newarejam uſturetees daſchadu ſahłu ſmakas dehł. Turpreti tai otrâ ſpahrnâ pa kreiſo roku redſ wiſadus zilweku tehłus, kas no gipſa taiſiti dehł apſkatiſchanas. Uniwerſitates treſchâ tahſchâ, kur maſi logi redſami, ir agraki preekſch ſtudenteem zeetuma kambariſchi bijuſchi, kur nerahtnos mehdſa eeſlodſit.

Kad ſcho augſtſkolu biju pamatigi apſkatijis, tad gahju uſ Domu, kur ar daſcheem Igauneem ſatikos, kas wahziſki runaja un ar teem tahłaki eedams, atradu 3 ſtudentus no Latwijas, kur nu mehs, eepaſinuſchees, latwiſki parunadamees, pee alus glahſem atſpirdſinajamees. Wiſi ziti ſtudenti jau no Terbatas bij aiſbraukuſchi pee ſaweem wezakeem jeb radeem zeemotees, tik kahdi 5—6 ſtudenti wehl bij te palikuſchi, Igaunu dſeedaſchanu klauſitees. Ari ſchee ſolijàs drihſ ween Terbatu atſtàt un uſ dſimteni dotees lihdſ auguſta mehneſim.

No ſtudenteem wiſas Terbatas eewehrojamas weetas dabujis ſinat, to paſchu deenu wehl apmekleju tur tà noſaukto Keiſara puku dahrſu un winu kapſehtu. Schis puku dahrſs ir katram ſweſchineekam dehł apſkatiſchanas eewehlams, jo te redſ wiſadas pukes, kas ween Eiropâ un ari zitâs paſaules ſemês aug. Pukes es atradu leelako daļu paſchâ ſeedeſchanâ. Bet palmu, ziprešu un zitu koku ſugam, kuràm Aſijâ, Afrikâ jeb Amerikâ dſimtene, te Kreewijâ naw ta weeta, lai tahs iſdotos, kaut ari augu namôs neſin zik labi teek turetas un apkoptas. Schee ſweſchu ſemju koki te iſſkatas loti nowahrguſchi, kas zitâs ſemês, ſawâ walâ augdami, ir ſmuidri un loti jauki, tos uſſkatot.

No ſcha brihniſchkigâ puku dahrſa iſeedams, nu gahju uſ Terbateeſchu kapſehtu, pahr Mehtras koka tiltu, garam jaunai Petera baſnizai, kas no dedſinateem keegeleem ir ſkaiſti buhweta. Aiſ Petera baſnizas, no leelzeła pa kreiſo roku tuhdał zełſch eegreeſchas uſ Wahzu kapſehtu, kur uſ wahrteem azis eerauga kruſtu un ar ſeltiteem burteem tos wahrdus: „Es eſmu ta augſchamzełſchana" u. t. t. Kad pa wahrteem kapſehtâ eegahju, tad es tahłak eedams, domajos eſam paſchâ paradiſê. Tik jauki iſpuſchkotas kapſehtas es wehl nekur nebiju atradis, kà ſche! Zik ſche ir wiſs jo tihri uſpoſts. Gandriſ wiſus kapus apnem zerinu lapu rindas ar pukem pilditas. Kad es kapſehtas ſargam praſiju, waj ari maſturigee łautini eeſpèj ſawu aiſgahjeju kapus tik jauki iſpuſchkot, winſch man atbildeja tà: „Redſeet, tas nahk zaur to, ka ſche no laika gala dſihwo ſmalki łaudis un kad kahds ſche ſawu mihłu aiſgahjeju paglabà, tad tahds ari ziteem negrib pakał palikt. Un ta ir muhſu eeraſcha un mode." Łai Deews dod, ka ſchi Terbateeſchu eeraſcha un „mode" iſplatitos tahłi jo tahłi. Wehl tas man japeemin, ka Terbateeſchi, ſawus aiſgahjejus mihłus turedami, gandriſ katru wakaru uſ kapeem eet paſtaigatees un winu duſas weetinu jo beeſchi ween apmekłe. Waj Widſemes un Kurſemes mahzitaji ſcho jauko kriſtigo eeraſchu newaretu ſaweem draudſes behrneem pee ſirds likt?

No kapſehtas ſchkirdamees, gahju uſ „dſeeſmu ſwehtku" weetu, kur wehl pahra ſtundas dſeedaſchana turpinajas. Tik pulkſten 9 pahrnahzu ſawâ mahjas weetâ. Ari wehlâ wakarâ muhſu weeſi meeru nemeta no dſeedaſchanas, bet turpat weeſnizas dahrſâ zitas dſeeſmas ar muſiku un zitas beſ muſikas uſ 4 balſim noſkandinja. Wiſi wini rahdijàs łihgſmi un pee jautra prahta buht.

17. junijâ, kas bij pirmdeena, es atkal apmekleju dſelſzeła ſtaziju, kas no pilſehtas ir kahdu puſwerſti attahłu.

Otrâ rihtâ man wajadſeja no Terbatas ſchkirtees un ar kugi uſ Pleſkawu atpakał braukt, kas ari notika. Rihtâ pulkſten 9 muhſu kugis, Terbatu atſtahdams, eeſahka pa Mehtras upi uſ preekſchu peldet. Neweenu reiſi ween es wehl atpakał noſkatijos uſ mihligo Terbatu, kamèr pehdigi wina pawiſam iſ manàm azim iſſuda. Ap płkſt. 6 wakarâ aiſſneedſam Pleſkawu jo łaimigi. Pleſkawâ pahra deenas wehl uſturejees, aiſbrauzu uſ Oſtrowu, Serebrokowu, Jelinu, Perewu, Apankinu, Schagowu, Ponderu, Wiſoki-Bori un Korſowu. No ſchejeenes uſ Struſchanu, Bikawu un Lekſnu. 11. julijâ aiſſneedſu Taunagmuiſchu, kur ſchogad pirmo reiſ redſeju rudſus płaujam. Wiſâ tai apgabalâ, ko ſchogad apzełoju, rudſu łauki ſtahw brihnum labi un łaudis ſaka, ka ſeedu laiks preekſch rudſeem bijis teizams un graudu raſcha eſot branga. No Taunagmuiſchas, kas baronam Manteufel peeder, es atbrauzu uſ Wez- un Jaun-Rikawu, un tad zaur Wikoni un Preiłu meeſtinu pahrbrauzu pee ſawejeem mahjâs. Sbrg.

Mironu balſs.

Senak gan waldija mahņtiziba, ka ar mironeem warot ſarunatees. Scho rindinu rakſtitajam pat

9, meschafargu mahjas 11, ar wisàm ne-eepirktàm un meschafarga mahjam pawisam 113 mahjas, tad wehl 3 krogi, 2 fabrikas: sahgu dehlu un dselss fabrika, 1 uhdens sudmalas, apteeka, skolas un teesas nams. Kabilneeze minetâ rakstâ saka: „Waru sazit, ka pehdejôs 10 gadôs muhsu pagasts labu soli spehris us preekschu wisâ attihstibâ un isglihtibâ.“ Waru gan sazit, ka ir pateescham labu soli spehris us preekschu! Klehtes apzirkni bija pilni, magasinu newareja isgrâbt; bet tagad ta atrodas tukscha. Schogad magasines tehws teiza treschdeenâ beidsamàs ardeewas, pahr sleegsni iskahpdams. Sakumu ballês katru reis sawa kesa: 1889. gadâ kahdai personai ar asu cerozi galwu pahrschkehla, 1890. gadâ issaga 56 rbl. un kabatas pulksteni, schogad, 7. julijâ, G. J. ari tika nosagti 76 rbl. naudâ un kabatas pulkstens. Kabilneeki, tiklab wihreeschi kà ari seeweeschi, mihl pirktu apgehrbu. Kabilneeki ir gan lepni laudis, no ahreenes tee spihd un wisuko. Wahzeetiba teek koti zeenita; daschs pat pee teesas pa wahzisku buldurê. — Schogad, julija mehnesî, muhs istrauzeja 3 nelaimes atgadijumi. 5. julijâ pehz pusdeenas pulkst. 7, nodega Kabiles Wischlu Remesu mahjas, atlika tik rija. Uguns zehlees no istabas. Ehkas bija apdroschinatas par 1300 rbl. — 23. julijâ nodega Kabiles Krage mahjas, atlikàs tik pirts. Uguns zehlees no istabas, apdroschinata bija par 1900 rbl. — 10. julijâ sibins nospehra ne pilnus 21 gadu wezu jaunekli, plawâ strahdajot Kabiles K. muischâ. Jeskus.

No Jaun-Nikolajewskas. Seenu eewahkàm pa leelakai dalai labu, pee jauka laika, bet ar rudsu eewahkschanu eet pawisam otradi; jo kaut gan sahkam plaut 17. julijâ, tomèr wehl lihds schim (2. augustam) tee stahw leelakâ dalâ uz tihrumeem un pee weenmehriga leetus dihgst un aug statinôs, — wasaraja ir wispahrigi laba. — Muhsu kolonijâ starp jaunawam ir stipri isplatijusês kahda sawada mode, proti: wasarâ us lauka strahdajot, seju zik ween eespehjams eewihstit galwas lakatâ, lai saulê nenodegtu. Bet tas isskatas deesgan ehrmoti, un nesinatajam jadomà, ka muhsu seltainites wisas buhtu saslimuschas ar sobeem. — Nowgorodas tuwumâ, kà dsird, 17. julijâ, bahrga pehrkona negaisâ, diwi wihri lihds ar sirgu nosperti no sibena. Aukuperons.

c) Baltijas notikumi.

Widsemes gubernators, generalleitnants Sinowjew kgs, kà „R. Tgbl.“ sino, 2. augustâ no Peterburgas aisbrauzis uz Maskawu un no tureenes uz pahra deenam braukschot uz Tulu, kur wina brahlis ir par gubernatoru. No Tulas winsch zaur Peterburgu braukschot atpakal uz Rigu.

Leelu wahjprahtigo namu, kà „Now. Wr.“ sino, nodomats dibinat Baltijas apgabalâ.

Salaspili dibinajusês sahtibas beedriba „Labs prahts“ (Добрая воля), kuras statuti 12. junijâ apstiprinati no eekschleetu ministerijas.

Kokneses draudsê nodedsis Karlsberga pusmuischas Breeschu krogs ar dsihwojamu ehku, klehtim un kuhtim. Saudejumu lihds 4000 rbl.

Jelgawas Latw. beedribas wasaras ehkâ eerihkotâ skatuwe, kuru usstahdija dekoraziju krahsotajs A. Miller kgs is Rigas, schim brihscham gan buhs leelakâ starp Latweeschu skatuwem. Skatuwes darbi, kà „D. L.“ sino, wehl ne-esot wisi pilnigi nobeigti, — wehl gatawojot daschas dekorazijas; tikai 30 augustâ, tautas swehtkôs, wisi darbi buhschot pilnigi gatawi. Rakstitajs tahlak schehlojas, ka teatra israhdem truhkst akteeru, it sewischki dahmu. Waina meklejama apstakli, ka akteeri nedabujot nekahdu atlihdsibu. Akteeri katru gadu gan dabujot benefizi, bet ta isdodotees eenehmumu sinâ koti plahni. Lai tagadejais akteeru pulzinsch pastahwetu un jauni spehki klaht peerastos, tad teatra komisijai wajadsetu akteereem maksat 3 rbl. par katreiseju peedalischanos, kura nauda wineem buhtu ismaksajama tikai sesonas beigâs.

Amatneezibas kursus, pee kureem ari seeweeschi warot peedalitees, kà „Now.“ sino, drihsumâ atwehrschot Jelgawâ. Te mahzischot tahdus amatus, kurôs wihreeschu sazensiba masaka un kuri ar seeweeschu sapraschanu un darba spehju wairak saweenojami.

Leepajas jaunais meerteesneschu sapultschu nams, kà „R. W.“ sino, tikschot eeswehtits scho sestdeen, 10. augustâ.

Leepaja. „Kursemes Gubernas Awise“ sino, ka 15. julijâ kahds semneeks usdewis Leepajas polizijai, ka Dorotejas eelâ kahdâ namâ pahrdodot wiltotu papirnaudu. Nahkoschâ nakti polizija minetâ namâ isdarijuse kratischanu. Wiltota nauda gan netapuse atrasta, bet wehstules useetas, kuras semneeka usdewumu apleezinajuschas. — „Lib. Ztg.“ tam peesihme, ka tagad Leepajâ ari par wiltotu 20-kap. gabalu isgatawoschanu noteekot ismekleschana. Schee wiltotee naudas gabali esot ihstajeem uz mata lihdsigi.

Kuldigas gimnasija, kà „L. Z.“ sina, sawu gaitu beigschot 1892. gada beigâs.

Schaursleeschu dselszeka buhwe starp Leepaju un Aisputi, kà „Lib. Anz.“ sino, esot galigi atmesta. Dalibneeki laikam nodomajuschi luhgt, lai atkauj buhwet platsleeschu dselszeku.

Brambergu un Lihwes pagasti, Baukas aprinki, saweenoti par Lihwes pagastu.

Kalna muischas un Kuldigas pagasti saweenoti par weenu, sem nosaukuma Kuldigas pagasts.

Nahts muischas, Wiskalu un Leel-Swehtes pagasti, Dobeles aprinki, saweenoti par weenu, sem nosaukuma Swehtes pagasts.

Traks wilks, kà „Postim.“ sino, 31. julijâ Kidjerwas muischas laukâ, Terbatas apgabalâ, usbruzis rudsu plahwejeem, pee kam kahdu wihru sarehjis.

d) No zitàm Kreewijas pusem.

Peterburgâ, 2. augustâ. Uralskâ, pa Keisariskas Augstibas Leelknasa Tronamantineeka usturescharàs laiku Urala kasaku regimente noswineja sawu 300 gadu jubileju. Pehz deewkalposchanas tika jaunee karogi eeswehtiti, kurus Keisariskâ Augstiba pasneedsa. Tad Tronamantineeka klahtbuhschanâ tika likts pamata akmens jaunai katedralai. Wehlak bija Keisariskàs Augstibas maltite regimentes komandeereem un ofizeereem un tad tautas swehtki. Keisariska Augstiba wisur no kasakeem tika sirsnigi apsweizinats. — Schorit Keisariska Augstiba atstahja Uralsku.

Peterburgâ, 7. aug. Kà „Wald. Wehstnesi“ lasams, tad, manewrus beidsot, Krasnoje-Selâ sarihkotas brokastis, pee kuràm, tadèt ka schodeen ir Austrijas keisara Franz Josefa dsimumdeena, Keisariskâ Majestate ussauza weselibas Franz Josefam, uz kam musika nospehleja Austrija walstshimnu. Keisariskâ Majestate bij puschkojees Austrijas ordeneem.

Dahwanu lasischanu, kà „R. W.“ raksta, drihsumâ ussahkschot wisâ walstî preeksch truhkuma zeetejeem eedsihwotajeem.

Peterburgas labibas tirgotaji steidsas, rudsus suhtit uz ahrsemem. Triju deenu laikâ atwesti ½ milj. pudu. Suhtijumi noteekot pelnas noluhka sinâ. Kaut gan daudsi tirgotaji noslehguschi kontraktus ar ahrsemneekeem, tomèr schee kontrakti zaur Wisaugstako aisleegumu saudejuschi spehku; suhtitaji tagad nem daudz dahrgakas zenas, nekà kontraktâ noligts. Tà, kahds Odesas tirgotajs zaur to ihsâ laikâ winnejis gandrîs 3½ milj. rbl.

Lai nabadsigee Peterburgas eedsihwotaji dabutu pehz eespehjas pirkt lehti maisi, pilsehtas walde aissuhtijuse weetneekus, kuru usdewums, sapirkt rudsus uz pilsehtas rehkena. Daschàs atstatakàs Peterburgas pilsehtas dalàs priwati laudis eetaisischot miltu magasinas, kur nabageem laudim pahrdoschot miltus par 50 kap. no katra rubla lehtaki nekà zitur maksâ.

Weschanas maksa par klijam un atschkiram, kas pilneem wagoneem no Kreewijas dselszeku wisàm stazijam teek suhtitas, pehz tarifu komisijas nolehmuma, pasemināma par 50 kap. no rubla, tomèr ne par wairak kà 1/100 kap. uz pudu.

Wispahreju Kreewijas ugunsdsehschanu rihku isstahdi nodomats isrihkot oktobri 1892. g.

Swehtà Sinoda wirsprokurors Pobedonoszews dahwajis 1000 rbl. preeksch nabadsigeem garidsneekeem Kasanas gubernà.

Seeweetes par mahzeklem apteekàs tikschot turpmak peelaistas; tahdàm, kuràm mahjskolotaju diploms, wajadsescho wehl nolikt ekfamenu latinu walodâ.

Kreewijas tabakai zer turpmak atrast pirzejus Portugalijâ. Lai Portugaleeschi eepasihtos ar muhsu tabaku, Kreewijas konsulats Lisabonâ isrihkoschot Kreewijas tabakas un tabakas raschojumu isstahdi.

No Rigas.

Rigas apgabalteesâ teesas pristaws Semens Petrows, uz pascha luhgumu, atlaists no amata, un teesas pristawam Bobrowskam dsihwes weeta noteikta Walkâ.

Rigas Latw. beedriba sawâ pehdejâ runas wihru sapulzê nospreeduse, dahwat 100 rbl. preeksch lauksaimneezibas koloniju un patwerſmju dibinaschanas nepilngadejeem noseedsneekeem.

Rigas L. B. Mušikas komisija, esot nodomajuse swehtdeen 25. augustâ Rigas Latw. Beedribas namâ isrihkot leelu instrumental- un wokalkonzertu, pee kura peedalisees A. Jurjan, J. Wihtol un J. Osol kgi.

Weselibas usraudsibas (sanitates) komisijâ pehdejâ pilsehtas domneeku sapulzê, G. Schmidta, Dr. B. Holsta un profesora M. Glasenapp kgu weetâ, kà „D. Z.“ sino, eewehleti Dr. A. Plates, Dr. med. A. Bergman un Mag. pharm. E. Johanson kgi.

Nikolaja gimnasijâ (senakajâ gubernas gimnasijâ), kà „R. W.“ sino, Kreewu walodas eeweschana par mahzibas walodu esot jau pilnigi isdarita. Pagahjuschâ skolas gada beigâs pahrbaudijumi wezâs walodâs pehdejo reisi isdariti Wahzu walodâ. Nahkoschâ gadâ tà mohziba, kà ari pahrbaudijumi wisâs klasês notikschot weenigi Kreewu walodâ.

Rigâ tagad J. Röhsler kgs eerihkojis weikalu, kas peewed taisni mahjâ petroleju un lampu zilindrus un deglus.

Uz Rigas-Pleskawas dselszeka zelojoschâ publika top beeschi aplaupita. „Rig. Tgblts“ pastahsta schahdu 26. julijâ uz scha dselszeka notikuschu aplaupijumu: Ridsineeks Ch. kgs brauzis uz Peterburgu. Pulksten 10 wakarâ Pleskawas stazijâ wagonâ eekahpuscham, winu 6 personas sagrahbuschas un, draudedamas winu nogalinat, ja brehkschot, atnehmuschas winam pulkstenu, naudu, pasi un zitas winam nepeederigus newehrtigus papirus. Lihds koti isbihjuschais un pehz aplaupijuma is wagona isgruhstais aplaupitais warejis saukt paligâ un lihds schandarmi atnahkuschi, laupitaji pa wagonu otru pusi jau bijuschi aismukuschi un pasuduschi.

Sahdsibas. Nakti uz 1. augustu pee Kalnazeema zeka, 6 werstes no Rigas, Kahrka Hartmana dsihwokli zaur atslehgas uslauschanu isdarita daschadu drahnu un zitu leetu sahdsiba ap 80 rbl. wehrtibâ.

Nakti uz 4. augustu Baloschu eelâ sem Nr. 20 no werandas pee Friedricha Nauka dsihwokla is neaisslehgtas kastes issagtas daschadas kungu un dahmu drahnas ap 150 rbl. wehrtibâ.

Nahwes atgadijums. 3. augustâ, Jaun-Mihlgrahwi, zunftes okladista 6 gadus wezais dehls Justins Rohweders, kursch kahda kalna malâ pee Kihschu esera grahbis smiltis, zaur nogasdamos semes strehki tapis aprakts, kur to pehz kahdàm stundam atraduschi kà lihki.

Peepescha nahwe. 2. augustâ, Grehzneeku eelâ sem Nr. 5 tirgona Nessadomowa tirgotawâ waikalâ darischanâs atnahkuschais Popowa tirgotawas komijs Jehkabs Kaschurows, kursch bijis 37 gadus wezs, peepeschi nomiris. Wina lihkis tapa nodots ismekleschanas kambarim dehl nahwes zehlona ispehtischanas.

Paschnahwiba. 29. julijâ, Dinaburgas eelâ sem Nr. 31, 19 gadus wezà jaunawa M. P. eenehmuse sofora kausejumu, no kam ta otrâ deenâ nomirusi. Winas lihkis nodots ismekleschanai. Kà winas mahte isteizàs, tad nahwes zehlons bijis kauns par to, ka eestahjusees atklahtibas namâ, is kura wina nahkoschâ deenâ isbehgusi. Schajâ leetâ ussahkta ismekleschana.

Paschnahwiba waj slepkawiba. 31. julijâ pilsehtas meschâ pee Sarkandaugawas tapa atrasts kahda zilweka lihkis, kas wehlak israhdijàs par porzelanas fabrikas strahdneeku, 30 gadus wezo Jahni Munkeli. Lihkis tapa atrasts ar waigu pret semi un ar siksnu ap kaklu. War jau buht, ka nelaikis sewi nogalinajees pee kahda koka pakahrdamees, pee kam wina lihkis norahwees tahdejadi nokritis semê. Bet tà, ka schai atgadijumâ slepkawibas darbs naw isslègts, tad leeta nemta ismekleschanâ.

Notikumi juhrmalâ.

Sahdsibas. Semneeks Kristaps Grafs sinoja polizijai, ka winam 28. julijâ, kur winsch gahjis pa Karlsbades zeku uz Dubulteem, tapuschi issagti 463 rbl. skaidrâ naudâ, pee kam winsch ari apsihmeja sagli, kas sahdsibu isdarijis, kuru polizija apzeetinaja, bet kursch leedsàs buht par wainigu.

Grahmatu galds.

Jaunisnahkuschas latwiskas grahmatas no 16. lihds 30. junija, deenai pehz „Waldibas Wehstnescha“:

1) Lautenbachs-Juhsminsch: Epos: Needrischu Widwuds. 2. burt. Jelgawâ. 1891. Steffenhagena druk. 65—128 lapp, 2000 eks.

2) Munds, A. Dschordschs Waschingtons. Tulkojis K. W. Rigâ. Jakobsona druk. 8-niski, 46 lapp., 2000 eks., 15 kap.

3) Newajaga behrneem leegt sw. kristiba. Rigâ. 1891. Buschu druk. 8-niski, 32 lapp., 2090 eks.

4) Daschi jautajumi par latweeschu walodu. Jelgawâ. 1891. Sieslaka druk. 8-niski, 35 lapp., 2000 eks.

5) Puhrs. I. Daugaweeschu isd. Rigâ 1891. g. Bisneeka druk. 8-niski, 185 lapp., 2000 eks., 30 kap.

6) Silpausch. Puku waloda jeb rihmes par katru puki. 2. isd. Rigâ. 1891. Hekera druk., 68 lapp., 2000 eks.

Kuģneeziba.

„Austras“ beedribas kugu rihziba pagahjuschâ julija mehnesî, pehz derekzijas sinojuma Padomes sapulzei 1. augustâ, bijuse schahda:

1) Kugis „Aurora“, kapt. Lasis, no 28. junija atrodas zekâ ar balastu uz Archangeli.

2) Kugis „Teriberki“, kapt. Oschs, nonahzis 22. julijâ Klaipehdâ, kur tagad islahdê. Tahlak kugis nofraktets ar osola kokeem uz Firt of Fort ostu; frakts maksa 8½ mahrz. sterl. par milli.

3) Kugis „Jupiters“, kapt. Kagans, 29. julijâ nonahzis Schantenejâ (Franzijâ), kur tagad top islahdets. Frakts maksa 14,000 frk. par wisu lahdinu.

4) Kugis „Austra“, kapt. K. Bauers, nonahzis 26. julijâ laimigi Leepajas ostâ ar krahsu koku lahdinu no Monte Kristo. Frakts maksâ 33½ schill. par tonu; pa wisam eelahdets ap 458 tonu, par kahdeem 7200 rbl.

5) Kugis „Latawa“, kapt. Osolinsch, isbrauzis 31. julijâ ar oglu lahdinu no Grendschmautas uz Rigu; frakts maksa 4 mahrz. sterl. 5 schil. par kihli.

6) Kugis „Kolumbus“, kapt. P. Bauers isbrauzis 16. julijâ ar planku lahdinu no Rigas uz Grendschmautu; frakts maksa 22½ schil. par stand., kopâ ap 2800 rbl.

Beedribas kases stahwoklis:

Atlikums uz 1. juliju	2896 rbl.	56 k.
Eenahkums julijâ	5879 rbl.	— k.
Kopâ	8775 rbl.	56 k.
Isdewumi julijâ pa wisam . . .	8110 rbl.	50 k.
Atlikums kasê uz 1. aug. . . .	665 rbl.	05 k.

Sinas par kugeem. Widsemneeku trihsmastu gafelschoners „John Julie“, kapt. Martinsons, no Rigas braukdams, 25. julijâ (6. augustâ) sasneedsis Bonesu (Skotijâ). Wentspils trihsmastu schoners „Der Kurländer“ 25. julijâ (6. aug.) isbrauzis no Leit'es uz Malmoe (Sweedrijâ). Gafelschoners „Anna Ottilie“, kapt. Fischers, no Rigas braukdams, 30. julijâ (12. augustâ) sasneedsis Bonesu. Wentspils kugis „Silwanus“ 1. (13.) augustâ no seemeku puses pabrauzis garam Helsingerai.

Rewelê, leelgabalu laiwâ „Tutscha“, mahzotees schautees, pahrsprahga granata, kas sadragaja kuga malu un kahdam wirsneekam kreiso kahju, kahdam matrosim norahwa weenai rokai delnu un otrai diwus pirkstus.

Holandeeschu kugis „Holland Amsterdam“, kà „Postim.“ nupat raksta, 14. (28.) majâ zaur weesuli, kura aprobeschâs winsch eekluwis, pee Deenwidus-Afrikas krasta nogrimis. Tschetri kuga laudis pee ta atraduschi sawu nahwi, kamèr pahrejeem 7 wihreem, starp teem ari Rewelneekam Augustam Allikam, isdewees kahdâ laiwâ trihs deenas un trihs naktis usturetees wirs uhdens, un tad no bada un slahpem tihri istwihkoschos — wineem jau eepreeksch kuga bojâ eeschanas ar mas pahrtikas bijis jazihnas pret wilneem — eeraudsijuse kahda Sweedru barka un tos noweduse lihds Kapschtatei, no kureenes tee zaur Holandijas konsulu nosuhtiti lihds dsimtenei. Alliks nupat tik wehl nonahzis mahjâ.

Lihds 7. augustam Rigâ atnahkuschi 1207 kugi un isgahjuschi 1148 kugi.

Saimneezibas padomi.

Weenkàrsches lihdseklis pret odu un bischu dsehlumeem. Ne wiss tas, kas mahkfligs un dahrgs, jau tas labakais! Zeen. „Mahjas Weesa“ lasitajeem sawâ laikâ tika usrahdits, ka naw nebùt wajadsigs, mahjâ turet weselu apteeku, pilnu wiswisadàm sahlem, bet ka war lihdsetees pa leelakai dalai teem pascheem lihdsekleem, kas jau gandrîs katrâ mahjâ atrodas. Wajaga tik prast, tos, pareisi, katru sawâ reisâ un atgadijumâ isleetot. Nopeetnàs reisàs un slimibàs, pats par sewi saprotams, tà kà tà jamekle pee ahrsta palidsibas! Tà ari pret odu un bischu dsehlumeem jau eeteikti dasch nedaschadi lihdsekli, kuri gan warbùt wairak jeb masak derigi, bet tomèr naw pee rokas; pehz tam ne reti jamehro garsch zelsch lihds apteekai un jamaksà nauda. Zitadi tas ir, ja lihdseklis jau atrodas mahjâ! Ne-eewehrojot bischu sahpigo dsehlumu, ari odu dsehlumi ir koti nepatihkami, jo sadseltà weeta stipri neesas un uspampst. Abôs atgadijumôs wajaga iskauset drusku sahls uhdeni un sadselto weetu ar to eeberset. Sahpes un neesescha azumirkli tuhlit beidsas!

K. T.

Wistu kopschana. Wistu kuhtis koti beeschi eeweeschas kukaini, kas wistas stipri nowahrdsina. Pret scho nelahgumu profesors Dr. Zirns eeteiz katku putekus. Minetais profesors saka: „Pats kahdus diwus gadus ilgi ismehginaju wisadus lih-

dsektus, lai wistas atswabinatu no scheem kukaineem, tomèr tee wisi isral dijàs par nederigeem. Te kahdu deemu es stalli isbahrstiju kalku puteklus, weenigi ar to noluhku, lai no stalla mehsleem neisgarainotu tik loti derigais amoniaks. Bet es drihs pamaniju, ka wistas wairs no utim netika mozitas; tiklab jaunàs, kà ari wezàs wistas manami atspirga. Ari wehlak es to paschu eewehroju un man nekad naw bijuschi tik spirgti zahli, kà tagad. Turklàt masajâ wistu stalli naw nekahdas smakas, kaut gan mehsli teek iswesti tikai diwreis gadâ. Wisderigaki ir, ja kalku puteklus isleeto schahdejadi: Saujinu kalku met pret seenam un greesteem, zaur ko stalli iszelas beesi putekli. Kahda daka no scheem putekleem nosehschas wisâs stalla schkirbâs un plaisâs, kur isnihzina katru kukainiti un dihgliti; puteklu pahrejà daka kriht uz grihdu, no kureenes tos pehz pahra minutem lihds ar mehsleem eeslauka kaktâ. Otrâ rihtâ dara tàpat. Zitas nekahdas tihrischanas naw wajadsigs, kamèr pehdigi wisu mehslu kaudsi aisweds projam. —eets.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Pahrdaugawas amatn. pal. beedr."

Swehtdeen, 11. aug., plkst. 4 p. p., Wituneja: dahrsa balle.

Walesas wehstules.

Aukup. — Nowg. Ralsti sanemti, pateizamees.
Dl. T. — S. Rakstu newaram isleetot.
B. K. — Tr. Nahkoschâ numurâ.
Kb. S. — Sm. Tapat. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 11. augustâ 1891. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitzs.
" "	"	2	"	Bernewitzs.
Gertrudes basnizâ	"	½2	"	A. Walters.
Jesus basnizâ	"	10	"	Josephi.
Martin basnizâ	"	5	"	Taube.
Trihsweenibas basn.	"	9	"	Fromms.
Pawila basnizâ	"	½9	"	C. Walters.
" "	"	6	"	C. Walters.
Lutera basnizâ	"	½9	"	Paulkschens.

Tirgi un torgi.

Tukuma-Talsu meerteesneschu sapulzê 31. janwarî 1892. g. pahrdos Irlawas pag. Bajaru mahjas, 54 def. leelas, wehrtetas uz 2600 rbl., sol. no 1300 rbl.

Turpat 30. janwarî 1892. g. pahrdos Jaun-Auzes pag. Swiku mahjas, 48 def. leelas, wehrtetas uz 2200 rbl., sol. no 1100 rbl.

Tapat Remtes pag. Upestiwu mahjas, 53½ def. leelas, wehrtetas uz 3000 rbl., sol. no 1800 rbl.

Turpat 30. janwarî 1892. g. Irlawas pag. Inku-Jauno mahjas, 42½ def. leelas, wehrtetas uz 2200 rbl., sol. no 1100 rbl.

Leepajas apgabala teesâ 16. dezembrî pahrdos Dsehrwenes pag. Kaleju mahjas, 32 def. leelas.

Rigas meerteesneschu sapulze pahrdod Grachowska semes gabalu Wokfala eelâ Nr. 291, 896 kw. asis leela.

Atzelta Dsiru pagasta Baloschu mahju pahrdoschana.

Tirgus sinas.

Rigâ, 8. augustâ 1891. g.

Kweeschi: Kreewu, pehz labuma 140—150 kap. pudâ.

Rudsi: Kreewu, 120 mahrz., 150 kap. pudâ, Kursemes, 120 mahrz., 136 kap. pudâ, Kursemes schahwetee 120 mahrz., 140 kap. pudâ.

Meeschi: Kreewu, 112 mahrz., — kap. pudâ, Kursemes, 109 mahrz., — kap. pudâ, schahweti, 100 mahrz., 93 kap. pudâ.

Ausas: Kreewu, zaurmehra labuma, 90 kap. pudâ, Kreewu, augstaka labuma, 91—96 kap. pudâ, schahwetàs, 80—84 kap. pudâ.

Linsehklas: weenkahrschàs 7mehrejas, — kap. pudâ, stepju sehklas, 7mehrejas, 155 kap. pudâ.

Kanepu sehklas: schahwetas 135 kap. pudâ.

Kweeschu klijas: rupjàs 60 kap. pudâ, pahrdeweji, smalkàs — kap. pudâ.

No ahrsemem.

Wahzija. Eewehrojot to, ka Kreewija aisleeguse, iswest rudsus uz ahrsemem, Wahzijâ wehl jo wairak laudis israhda sawu nemeeru par to, ka augstàs muitas uz labibu netop atzeltas. Schahdu nemeeru it sewischki sozialisti isleeto sew par labu, laudis usmusinadami. Wahzija buhs peespeesta, labibu turpmak apgahdat no zitàm walstim, kas tai ismaksàs wehl wairak, nekà no Kreewijas eewedot. Nabaga lautini, nespehdami dahrgo maisi samaksat, pehdejâ laikâ sahk leetot kartupelus, kadèl zenas par kartupeleem Wahzijâ wareni zehluschàs.

Austro-Ungarija. Schinis deenâs no Kijewas aisbrauza daschi Kreewi uz Pragas isstahdi. Tur nonahkot, Tscheki wineem isrihkoja goda parahdijumus. Kà is Wihnes sino, tad awises koti par to sapiktotas, un prasa, lai waldiba eejauktos starpâ. Is Pragas sino, ka polizija Kijewas Kreeweem aisleeguse walkat baltas besnaga zepures, jo tahs esot koti azis krihtoschas. Tika apzeetinati wairak Tscheku, kuri, Kreewu weesus sanemot, bij saukuschi „urrah!"

Franzija. Serbijas karalis, apmeklejis Austrijas keisaru, scho pirmdeen, sawa tehwa, bijuschâ Serbijas karaka Milana pawadibâ, atzeloja Parisê, kur winu sanehma ar parasto godu. Presidents Karno karali apsweizinaja bahnusi. Brokastu baudot, karalis Aleksanders sehdeja Karno kundsei par labo, un Milans pa kreiso roku.

Belgija. Briselê schinis deenâs atklahja starptautisku sozialistu saeimu, uz kuru bija eeraduschees weetneeki no wisàm walstim; weenigi no Kreewijas un Portugalijas nebija weetneeku. Pee sapulzes gribeja peedalitees ari anarkisti, bet tika atraiditi. Sapulzejuschees grib apspreest ari Schihdu jautajumu.

Danija. Awisei „Independence Belge" no Kopenhagenes sino, ka diwpadsmit peedsehruschi zilweki pils tuwumâ usbrukuschi kehninam Kristianam, kad winsch bija isgahjis pajahtees. Weenigi kehnina isweiziba jahschanâ winu issargaja no darbiga noseeguma.

Bulgarija. Preeksch kahda laika, kà sinams, nonahweja Bulgarijas finantschu ministri Beltschewu. Slepkawas bija bes pehdam pasuduschi. Gan apzeetinaja wairakas personas, tomèr wainigos neatrada. Tagad nu sino, ka Roabâ apzeetinats kahds Ilja Georgewo, senakais teesleetu students Minkenê, no kura domà, ka winsch slepkawibu isdarijis.

Kihna. Wajaschanas wehl arweenu turpinas. Tagad sweschu walstju suhtni peeprasijuschi it nopeetni pee Kihnas waldibas, lai ta wainigos nosoditu, kas pee usbrukuma peedalijuschees, tapat ari lai nosoditu tos eeredmus, kuri naw apsargajuschi sweschu walstju pawalstneekus un winu mantu. Ja Kihna nedaritu peeteekoschu gandarijumu, tad sweschas walstis spers schinî leetâ kopigus solus pret Kihnu.

Afrika. No Afrikas atnahkuschas sinas, ka Frantschu ekspedizija, sem Paula Krampela wadibas, pee Tschada esara dabujuse galu. Ekspedizijas noliks bija, eegùt preeksch Franzijas kahdu leelu semes gabalu, kas atrodas seemel-reetumôs no Kongo, starp Ubangu un Tschada esaru. Scho apgabalu eemantojis, Krampels nodomaja nodibinat te leelu koloniju walsti. Scho apgabalu pasist weenigi pehz Wahzu Afrikas zelotaja Naktigala sinojumeem, pehz kureem to apdsihwo tautas, kas mihl karu un ehd zilwekus. Frantschu awise „Figaro" koti noschehlo Krampela nahwi, jo zaur to notikuschi leeli saudejumi sinibam un tehwijai par labu.

Seemel-Amerika. Eewehrojot to, ka Wahzijâ un Franzijâ gaidams labibas truhkums, Nu-Jorkâ labibas zenas pehdejâs deenâs stipri zehluschàs.

Telegramas.

Koslowâ, 7. aug. Rudsus sche pahrdod par 11 rbl. 25 kap. lihds 11 rbl. 50 kap. tschetwertu.

Harkowâ, 7. aug. Zenas par kweescheem un rudseem lihds 1 rbl. 30 kap. pudâ.

Saratowâ, 7. augustâ. Rudsi maksà 1 rbl. 24 kap. lihds 1 rbl. 26 kap. pudâ, jaunas ausas, kas ir weeglas swarâ, 70 lihds 72 kap. pudâ.

Odesâ, 7. aug. Zenas par rudseem, kas sestdeen bija kahpuschas lihds 1 rbl. 55 kap., no wakardeenas sahkuschas krist; schodeen nemaksà wairak kà tik 1 rbl. 36 kap. pudâ.

Portsmutâ, 19. (7.) aug. Frantschu kugi pabrauza Spitidai garam ap plkst. 4 un 20 min. pehzpusdeenâ, pehz tam, kad ar Anglu kara kugeem bija sawstarpigi apsweizinajuschees. Laiks bija jauks. Reida bija apklahta neskaitameem kugeem, pilneem ar skatitajeem, kuri Frantschu kugus apsweizinaja nerimstoschàm gawilem. Ir wiss pagatawots, lai schejeenes usnehmumam peeschkirtu it sewischku swaru. Kà sewischku godu parahdis zaur to, ka Frantschu ofizeereem buhs atkauts, apskatit netik ween jau buhwet eesahktos kugus, bet wineem ari atkaus ee-eju eerotschu noguldítawâs.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 8 августа 1891 г.

Sludinajumi.

Terbatas uniwersitates medizinisKâ klinikâ 2
usnemschana eesahkusês 1. augustâ sch. g. Runas stundas katru deenu no plkst. ½9 lihds plkst. ½10 rihtâ.
Direktors: prof. Dr. H. Unverrichts.

Uhtrupe.
Pirmdeen, 12. augustâ, plkst. 11 no rihta, dehl Itschkiles wara-ahmura ihpaschuma pahrdoschanas, wairakfolischanâ pahrdos:
1) twaikmaschinu no 8 sirgu spehkeem;
2) 2 dselss drejbenkus ar wiseem peederumeem;
3) 1 urbjamu maschini un daschadus struhwstikus;
4) wara kaltuwes rihkus ar 2 plehscham;
5) dselssahmura rihkus;
6) misina kaleju rihkus ar formu pudelem, gluschi no dselss;
7) 2 balanses ar kehdem un swareem un wisadus wezus dselschus;
8) wisadas mebeles, kehka traukus un pukes podôs;
9) zuhkas, aitas u. t. t. 1

Poliklinika,
preeksch ahdas un lihposchanas klimibahm, dod padomus un patstahwigas gultas, Schkuhnu eelâ Nr. 14, 2 trepes augschâ.
Runas stundas katrâ deenâ no pulksten 1—3 pehz pusdeenas un no 7—9 wakarâ.
Dr. Simonsons.

Mahja
teek pahrdota jeb pret semneeku mahjam ismainita Rigâ, Suworow eelâ Nr. 80.
Tuwakas sinas turpat pee saimneeka.

Mahja ar 2 weikala lokaleem
ir pahrdodama Bruneneeku eelâ Nr 49. Tuwakas sinas turpat.

Sirgu stallis
preeksch 3 sirgeem ir isihrejams Matisa eelâ Nr. 31/16. Tuwakas sinas turpat. 3

Leels krahjums no zelaschanas somam, dahmu tafcham, skolu mapem, pledskfnam, bruku- un sirds-josłam un matrazes par koti lehtam zenam. Mehbeles teek polsteretas un pahrwilktas Berg'a basarâ, Dsirnawu (Mühlen) eelâ, bodê Nr. 55. F. Frey.

Mahziba manâ rokdarbu skolâ
sahksees 12. augustâ.
Mahza no weenkahrschakeem lihds wisfmalkakeem isstrahdajumeem, kà peem. zaurduru schuwumus, tihklu audumus, mesglofchanu, knipelschanu, zeetgumi dorbu, schpizu schuhschanu, brodeschanu, isstrahdaschanu ar sihdu, seltu, sihlem, uz famta, atlasa u. t. t., weschas un drehbju schuhschanu, mehra nemschanu, sagreeschanu, sihmeschanu, u. t. t.
Peeteikschanâs Basnizas eelâ Nr. 5, dz. 11, sahkot no 5. augusta no plkst. 10—12 un no 2—4.
Peenemu ari pensiju.
Emilija Rosenthal.

Anglu kokwilnas (bomwilnas) deedsinu un wilnas dsiju magasine
Rigâ, netahlu no rahtuscha, pee „Siwes",

Kalku eelâ Nr. 38.
Sawam leelam pirzeju pulkam pasinoju, ka es, dibinadamees uz saweem daudsgadigeem peedsihwojumeem, saweem zeen. pirzejeem par atweeglinaschanu, esmu wezo magasinu pee „Siwes" no jaunu pahrbuhweejis un to apgahdojis **wislabakàm prezem**, pa dalai **auschamàm wajadsibam**, un eewehrojot labo kursu, man bij eespehjams, sapirkt **leelus pretschu krahjumus**, kurus tagad pahrdodu par **20 prozenteem lehtaki** nekà pagahjuschâ gadâ.
Ir sewischki lebti peedahwaju **Anglu kokwilnas deedsinus**, kuru teizamo labumu mani pirzeji labi pasihst, tapat ari **linu dsijas**, no tihràm, garàm schkeedram, kuras bes isnehmuma dabujamas weenigi manâ magasinâ pa fabrikas zenam. Pasihstamàs **wilnas dsijas** preeksch aufchanas dabujamas leelâ iswehlê no 40 lihds 150 kap. mahrz.
Pahrdodu **zefira wilnas dsijas** wisâs krahsâs preeksch gresnuma drahnam par 160 kap. mahrz., preeksch krahsu daschadibas peedahwaju **sudrabainus** un **seltainus deedsinus**, tapat ari **pubulainus audus**.
Tepat dabujami **schnjamee** un **adamee deegi** pilnigâ iswehlê.
Wiswisadi audekli, sehgel-audeklis, brasilsas un **labibas maisi.**
Peedahwaju sawâ magasinâ **tuhku drapu, wilnainas drahnas** un **wisadas modes prezes.**
Blakus pahrdotawai atrodas mana
apteeku, kimikaliju, krahsu un smarschojoschu pretschu magasina
Rigâ, netahlu no rahtuscha, pee „Siwes", Kalku eelâ Nr. 38.
Pasinoju, ka es, lai istaptu sawam leelam pirzeju pulkam, pahrbuhweju no jauna sawu **apteeku pretschu magasinu** un lihds ar to esmu stahjees taisnâ sakarâ ar Kreewu un ahrsemes tirgataju nameem, kadehl saweem zeen. pirzejeem peedahwaju **wislabakàs prezes, kà: anilinu, kroma krahsas, indigo** (silum-sahles), **koschenilu** un wehl zitas krahsas, **zinku** un **swina balto krahsu, firnisu, wisadas lakas**; ari **wisadas skahbes, natriju** un **kaliju** un **zitas kimiskas prezes, eterus, esenzes, Kelnes uhdeni** (o-de-kolonja) **tualetes seepes** un **smarschojoschas weelas** is slawenàm fabrikam, wisadus patenteetus **ahristeschanas lihdseklus** un **sahles, Hofmana pileenus** (drapes) u. t. pr.
Apstellejumi teek ahtri un pareisi ispildili.

Par wiseem jaunakeem atradumeem pahraks!
Uniwersal-kehka aparats,
kursch Parises pasaules isstahdê tàpat kà Wihnes semkopibas isstahdê tika atsihts par wispraktiskako, derigako un nepeezeeschamako katrâ saimneezibâ, abàs isstahdês tika pahrdots wairak miljonu gabalôs.
Schis aparats pee wiseem, kas winu tikai ir redsejuschi, no nama mahtes lihds masam behrnam, no semneeka lihds augstmanam u. t. t., ir atradis wispahrigu peekrihschanu un sazehlis leelisku lihdsjuhtibu, tà kà pehz pirmàs pasinoschanas sludinajumôs pehz scha brihnuma aparata peenahza milsums apstellejumu.
„Netizami, bet tomèr pateesiba."
Schis aparats derigs selosscheem mehrkeem un ir pahraks par wiseem lihdschinigeem atradumeem:
1 minutes laikâ ar scho aparatu war sagatawot 1 kilo (ap 2 mahrzinam) kartupelu, rahzenu, rutku sihpolu, gurku, wisadu koku-augku u. t. t., u. t. t., ihsi sakot wisu, ko war misot, kasit jeb greest, pehz patikschanas, beesu jeb schkidru.
2 minuschu laikâ ir eespehjams pagatawot sweestu, krehjumu, jeb putas, pusminutê putas chateau u. t. t., u. t. t.
Tahlak winu war isleetot kà mikroskopu; 400 reis winsch paleelina katru leetu, tà tad ir derigs preeksch ehdeenu un dsehreenu ismeklescha nas.
Schis aparats no isturiga metala isgatawots ar nesadilstoschàm federem, maksà tika
1 rbl. 50 kap.,
zik tahlu krahjums sneedsas.
Dabujams pret eepreekscheju famaksu tikai zaur weenigo issuhtischanas kantori:
S. Altmann,
3 Wihnê, I., Dominikaneeschu bastejà Nr. 23.

Sludinajumus no Marijas uhdens- un twaika-dsirnawam Tornakalnà.
Saweem zeen. maleju kundem no semem zaur scho pasinoju, ka tee, kuri pirmdeenâs un zetortdeenâs labibu un putraimus preeksch malschanas peewed, wehl tani paschâ deenâ teek atlaisti. Pahrejàs deenâs nenosakoschi. Labiba preeksch malschanas teek katra laikâ peenemta
Ar augstzeenibu
1 Rigâ, Altonawas eelâ Nr. 9. **M. Bagg.**

Skolu wajadsibas
pasihstamâ labumâ
leelumâ un masumâ
par lehtakàm zenam rakstamu un sihmejamu leetu pahrdotawâ — **leelumâ un masumâ** — konto-grahmatu un konwertu fabrikâ no
August Lyra.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.
Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uz muhsu **rihsu-sterkeli**, kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadèl mums eespehjams, ar katru eekschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir uz wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.
Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:
Weena slepkawa dsihwesgahjums.
No R. Steinberg.
Maksà 10 kap.
Wezais swejneeks un wina suns.
Maksà 5 kap.
Wihra-mahte un wedekla.
Tulkots no C. G. G. Troon.
Maksà 5 kap.
Wilums un Anna.
Skotu teika. Pahrtulkots no P. Pruhs
Maksà 5 kap.
Wilks nahk!
Stahsts no J. Rosalk.
Maksà 5 kap.
Ernsts Plates.

Katru deenu swaigu
dedsinatu
pehrtu-, Kuba-, Mokka-
un
Jawa-kafiju
peedahwà
William Jenisch,
Schkuhnu eelâ Nr. 15.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujama schahda grahmata:
Padoma-dewejs
ik katram,
kà japalidz nejauschàs dsihwibas breesmàs.
Saraksstijis Popes ahrsts
Dr. med. Hermann Meyers.
Ar 8 bildem.
Maksa 20 kap.
Ernsts Plates.

2. augusta m. d. wakarâ pee Aderkaschu Kapu kroga nosagts gaischi behrs sirgs ar wisu aissuhgu, krehpes uz labo pusi, pahr muguru peleka strihpa, 5—6 g. wezs. Godigais usrahditajs dabu **15 rbl. pateizibas algas** no **Aderkaschu pag. waldes.**

Печатать разрѣшается. Рига, 9 августа 1891 г. № 3097. Рижскій Полицеймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.